

108561

hva Gudrun Ræder skriver i «De uunnværlige flinke» om telegrammet som hun 7. april ringte hjem til utenriksministeren. Han trodde flåtestyrken som ble meldt «skulle ut i Atlanteren».

Utenriksministeren var under et umenneskelig arbeidspress. Og han trodde på nøytraliteten. Fulgte vi dens bud, ville intet ondt ramme oss.

Ingen grunn til å repetere den bedrøvelige historie om manglende tro på og koordinering av varslene. Men det er litt forbausende at general Egge, som tidligere E-mann, forteller han selv, ikke er oppmerksom på at det faktisk eksisterte et analyserende, velorientert koordineringssenter. Nemlig den chiffer- og etterretningstjeneste som senere oberst Ragnvald Roscher Lund startet. I A-Magasinet 23.11.35 innbød han til løsning av en kryptologioppgave. Egil Mørk løste den. Han og Alf R. Jacobsen skrev senere «Svartkammeret, den innerste hemmeligheten».

I nevnte bok skriver de bl.a.: «Det ble etter krigen ganske vanlig blant offiserer og politikere å slå fast at vi før 9. april 1940 ikke hadde noen etterretningstjeneste. Vi hadde ikke noe overvåkningspoliti, vi hadde ingen spioner. Vi hadde bare noen stakkars få forvirrede generalstabsoffiserer som slet med lite penger og halvfascistiske politiske oppfatninger.»

Roscher Lund rapporterte direkte til forsvarsministeren, som mente at da Finlandskrigen sluttet, var krigsfaren over.

Fra 4. til 9. april var det dystert i Svartkammeret. Det heter (s. 75): «Vi var ikke i tvil om at tyskerne var på vei nordover, og samtidig visste vi at engelske krigsskip lå utenfor kysten i vest og nord.» I Svartkammeret hadde man ryggsekkene pakket lørdag 6. april.

I et ikke tidligere offentliggjort brev forteller rittmester R. Andvord at han som kontrollsjef i Rikstelegrafene 5. april sendte regjeringen og alle høyere militære sjefers varsel om den store tyske flåten som var på vei til Norge, sannsynlig ankomst 9. april. Roscher Lund har brent sine arkiver, ellers ville man vel funnet brevet der – koordinert.

Norsk E-tjeneste

Andre som sviktet i 1940

Av Anton Olstad, Hamar

Kronikkforfatteren general Bjørn Egge mener at interessen for E-tjenesten skriver seg fra hendelsene omkring 9. april. At analysekapasiteten manglet. Når man ser hva Undersøkelseskommisjonen av 1945 legger frem, og husker daværende statsråd Nils Hjelmteits ord om at meldingene som kom ofte stanset hos utenriksministeren, tør man tro at det var viljen til å forstå hva som hendte det var mangel på. Les